

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
випослати в Австрії:

на цілий рік . . . 24 К
на пів року . . . 12 К
на чверть року . . . 6 К
на місяць . . . 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденно ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в пасажі
Гавсманя.

Рускис звертає ся лише на
попередню застерогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порта. — Оповіді
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надісла-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
донесення по 30 сот. від стрічки

Про Буковину.

(Конець).

Серед таких ворогів наш нарід на Буко-
вині, знищений економічно сервітутовими про-
цесами в 60-их роках XIX. ст. і довголітню
жидівською господаркою, не міг і ще й тепер
не може опам'ятати ся. Коли Федькович уми-
рав, він не міг сказати про себе, що єго дум-
ки на Буковині вже взяли верх. Він помер,
не кидаючи свого прапора, вірний своїм дум-
кам з 1861 року; але ці думки були зрозумілі
тільки невеликій громаді. З тридцять літ то-
мила ся і лучила ся національна думка серед
ріжних митарств; Федькович, як апостол її,
своїм життям засвідчив, як серед тяжких об-
ставин можна було, в обороні доброї і чистої
справи, упадати духом, тратити відвагу і си-
лу. Та нарешті ся народна ідея перемогла;
найшли ся інші, молодші оборонці її; від
1891 р. они вже мали спроможу не лише те-
оретично обставати за нею і здобували що
раз ширше поле для своєї праці.

Не багате літ минуло від того часу —
всього двадцять. Занадто короткий і занадто
недавший се час, щоб можна, не зменшуючи
і не приблизуючи ніяких заслуг, по справе-
дливості оцінити придбання і шкоди з тих
літ. Без сумніву, багате доброго і корисного
зробило ся. Передовсім з кільканадцять років
звертало ся увагу більша на просвітні і куль-
турні справи. В цілім краю зміняв ся погляд
на справу народної освіти; шкільництво під-
несло ся у всіх буковинських народів; і в нас
попрацьовано над ним немало, жаль тільки,
що як спершу буковинське учительство гла-
скано понад міру, так потім ганьблено єго та
кож понад міру, з чого вийшов у него лише

значний упадок духа, якого не можна не за-
мітити.

Здобутки в середнім шкільництві і на-
віть на полі церковним, у сільських громадах
і в містах без сумніву значні, як на такий
малий край, і дають певну основу до даль-
шого розвитку, коли тільки не потонуть Буко-
винці у якімсь занадто вузкім автохтонстві,
до чого у них є здавна схильність. Безпечно
що буковинської інтелігенції прибуває що раз
більше і самі обставини починають чим раз
більше спонукувати до голошення засади: „Бу-
ковина для Буковинців“, однак річ не в Буко-
винцях або Галачанах, тільки в людях, спо-
сібних до праці для громади, які уміють вжи-
ти ся в місцеві обставини. А Прут і Черемош
се ще не кордон, якого не можна перейти
без паспорту.

Останні літа на Буковині були присвя-
чені більше економічній праці. Ішло о визво-
лене народу з жидівської ляхів при допомозі
Райфайзенка і центральної Селянської Каси.
Досвід і здобутки на сім полі не зібрані ще
разом і невідомі загалом. Одно лише стало
відомим, що не було людей, котрі би розу-
міли діло, і се довело до немалих розчаро-
вань. Що нам із зисків, коли они підуть не
в нашу кишеню? Показало ся, що від теоре-
тичної економії до практичної дуже далека
дорога, що тут ще треба немало заплатити
за науку, як і що робити. Досвід научив та-
кож, що за длі економічного розвитку немож-
на занедбувати культурного, що гроші — се
ідея далеко не така сильна, щоб поза нею
забувати иншу роботу. Се пізнали на Буко-
вині і Волохи і Русини.

Відносини на Буковині і тепер ще не
такі золоті, щоб нашим людям було цілком
легко жити. Се все ще тільки початок істо-

рії. До давних ворогів, котрі тільки „з лиця“
трохи позмінювали ся, прибули нові: Поляки;
они, зручно пристаючи то до сих, то до тих
еросли в велику силу, дарма що їх на Буко-
вині не більше, як з 30.000. З ними прийде
ся буков. Русинам, що помогли їм до зросту,
ще не оден опріх згрізти.

Так то у загальнім нарисі зложило ся
життя буков. Русинів за останніх 50 літ. Ма-
ленький край з маленькою громадою наших
людей, що становить тільки сотну частину
всього народу, може багато навчити всіх. Не
легко складає ся життя, нема нічого без борби
і заходу, без помилок і гірких досвідів. Лю-
ди блудять, люди минають ся, але здорова
ідея живе і не дасть себе погребати. Федько-
вич з 1861-ого року не мав би причини нарі-
кати, як би міг тепер подивити ся на свою
Буковину.

О. М.

Дві соймові промови.

На вчорашнім засіданню сойму виголосив
красивий маршалок гр. Стан. Бадені

отсю інавгураційну промову:

Високий Сойме! В хвили, коли сойм за-
чинає свої наради належить ствердити з жа-
лем, що звіт комісії для виборчої реформи з
законом не знаходить ся у Ваших ру-
ках. Сей жаль, як гадаю, мають не лише ті,
які все були і є горячими прихильниками да-
леко йдучого розширення виборчого права, але
також і ті, котрі з доброю волею і доброю
вірою приступили до праці над розв'язан-
ням того трудного питання, бачучи в тім надію у-
спокоєня і задоволення широких верств населе-

ня, по яким могла би наступити спокійна і
хороша праця над щасливим поладнанням чи-
слених економічних і культурних потреб
краю, котрий домагав ся того від нас з ці-
лою рішучістю.

Належить ствердити без улуди, що
ріжниця що до способу поладнання виборчої
реформи є ще дуже значні і далеко сягаючі;
однак після мого найсовнішого пересвідче-
ння не є она така, щоб при всесторонній
доброї волі, поміркованню і виваженості не
дали ті ріжниця усунути ся. На мою гадку
саме та соймова сесія повинна бути посвя-
чена тим змаганням. А обов'язком нас усіх без
ніякої винятковості є дбати про витворення такої
атмосфери в соймі і у відносинах між сто-
ронництвами і представителями обох народ-
ностей, котра би зробила можливим зближе-
ня. Хто хоче поважно і в глибоко відчутім
інтересі цілого краю виборчої реформи, му-
сить уникати всього, що дразнить і дімає, а
хісна нікому не приносить. Коли би хтось не
був прихильником сеї засади, мусить прийняти
на себе відвічальність, що виборчу реформу
утрудяє, коли не робить неможливою.

Частинна безплідність останньої соймової
сесії і зростаючі в кождою хвили потреби
краю у всіх галузях нашої прилюдної госпо-
дарки справляють, що вичерпане цілого ма-
теріялу, який Ви маєте перед собою, було би
протягом кількох тижнів неможливе навіть,
коли би числити можна на чинне співдіяння
всіх сторін сеї Високої Палати.

Значінем і вагою панує над усіма инши-
ми пропозиціями звіт красивого виділу про
бюджет на рік 1912.

Мимо значно підвищених і через крає-
вий виділ виспе прелімінованих доходів з пи-
ва шинкарських оплат і боніфікацій з п. к

Радзикович В.: 1) Шашкевичева
„Олена“. У Львові 1911. — 2) Павлин
Свенцикий. У Львові 1911.

В часі недавніх Шашкевичівських обходів
про всяке було мовлено, та про те, що може
найважливіше, не сказав ніхто ані слова. Було
говорене навіть, що Ш-ич не зробив так-таки
нічого та й не варта був отих обходів, а ні-
хто не зазначив: Як мало з того і як не-
докладно — було-роблене те, що так
ясно і просто бачив, ставив і започав, яко
потрібну і конечну, невідкладну роботу Шаш-
кевич!

І то в тих часах, серед тих обставин
Ну, а щож то було по ній? Правда не ба-
гато написав Ш-ич поезій, і форма їх не-
домагає, але думка й мова єго творів хрста-
лево-чисті, чуте ясне, щире, глибоке, а по
нїм? Устиянович — не без поетичної
вдачі (тим гірше для него) — та без ніяких
провідних думок, одно літекло, дуже хит-
кого характеру (хоч добрий чоловік),
мова у него дуже нерівна, хоч би в віршу на
спомин Ш-а, а які пусті без змісту теми,
який патос дитинний („Прокляття матери“
і т. п.). Потім — розумний, та тяженький
незарадний Могильницький. Навіть у Федькови-
ча — хоч кожде єго слово чисте, шира поезія
— нема тої ясної синтези, тих ясних про-
відних думок, що їх бачимо у всякім по-
чуттєвому, у кождім слові Шашкевича;
є у Ф-а може сили більше, є може і поети-
чного вироблення більше (Ш-ич не мав часу

дбати про форму, він же ставив собі цілі
ширші, більше загальні), але є у Федьковича
і баламути трохи, погляди на національну ро-
боту дуже нерозвиті, овид вузенький (без єго
вони!).

Не багато зробив Ш-ич і для нашої на-
уки. Були, ой були у нас по нїм „учені“,
премудрі спекулянти, так справді учені, от
як Головацький, та чи йшло їм справді о на-
шу науку?

Але Шашкевич був клерикалом! Шашкевич — вірив, твердо вірив (віра єго
була оперта на любови), але коли би єму був
то сказав, що він клерикал, то я певний, що
він був би здивовано подивив ся на то-
го добродія.

Ой, були у нас і перед, і по Шаш-
кевичу, всякі саравжні „клерикали“ (в ли-
хім значінні того слова), святаюрські „ми“,
але Ш-ич таким не був. Не було у Шаш-
кевича соціальної програми — алеж програ-
ми сі були тоді щойно в сповитю, були май-
же виключною негациєю, та й не допоможуть
жє ніякі програми, ні закони, без куль-
турного освідомлення народа, без етичного підєму. А Ш-ич чей-
же горячо, з цілого бажав такого освідомле-
ня, і все, що лиш міг, робив для него. А в
„Олені“ — в викінченій прегарно що до фор-
ми — майстерській що до мови — став він
перший у нас зовсім просто, рішучо й свідомо
по стороні тих, що.. навіть дуже рішучо
й короткорозправляють ся з всякими гра-
бителями. О скількож слабший від „Олени“

— „Страстний Четвер“ Устияновича, навіть
„Довбуші“ Федьковича. Та й сам Ш-ич, по
повторнім прийняттю до семінарії, рад не рад
обнизяв свій полет.., хоч все однако-
во ясно бачив цілі й задання народ-
ної роботи. Єго власноручна заява в
справі народної мови стоїть вповні на висоті
не лиш тодішньої, але й нинішньої науки,
а що до єго наукової методи — гля-
даючи тоді тільки ясности й правди
— то дай Боже сеї методи й нинішнім уче-
ним і політикам. Бачив ясно, робив що міг,
без огляду на які небудь становища, доходи,
комбінації, ремунації, з уст єго не вийшло
ні одно слово, ні зависти, ні злоби.

Саме тепер веде ся цікавий, горячий спір
в парижській Сорбонні (був про се недавно
гарний, подрібний фейлетон в краківськїм
„Czas“). Появила ся учені омовлення творів,
на пр. Вольтера, що виказували завязок і по-
ходження трохи не кождої думки, кождого
звороту в творах дотичного писателя чи пое-
та. Метода тонка до крайности, аж до — за-
перечення всякої науки. І появила
ся рідка опозиція против сеї методи, виказу-
ючи, що поза сею методою зникає ціл-
ковито — сам писатель! Певно,
що кождий писатель підлягав всяким впли-
вам (в д доброй, розумной матери почавши!),
те взяв — зачув чи прочитав — там, друге
— відтам, але чому то він як раз те брав,
тим переймав ся, а не чим иншим? Як і
були єго провідні думки, як то він хотів на
сучасних вплинути, чого бажав, чому проти-

вив ся, що осягнув? Се хіба також важне!
Бачило, чуло, читало.. те саме, що Ш-ич,
тільки, тільки инших людей, та що з того?
Ще довго по нїм, ще до нині, бачимо
неясність, нерішучість, путаницю, в той чи
другий спосіб плачене крутість там, де у
него є ясні, прості, чисті, рішучі думки й за-
міри.

Не думаю обнижувати ціни обох згада-
них в заголовку гарних праць, але сказане
повніше відноситься ся особливо до першої з
них. Може ми колись і ще докладніше пі-
знаємо генезу „Олени“ — та поперед всего
треба подати генезу єї провідної дум-
ки на тлі сучасних поглядів, і відчуті
єї, єю провідну думку, так горячо й щиро,
як її відчував Ш-ич. При похвальній науко-
вій точности треба — мабуть — трохи біль-
ше й тепла, єнтузїязму.

Обговорюючи Святыцького (він мабуть
з руского роду, і треба раз з тою бала-
мутою наших назвиск якось рішучо покінчи-
ти) підносить проф. Радзикович єго благород-
ність і витривалість, але обговорює переваж-
но з міст єго творів. Та зміст сей — та
генський. Заміри були найкращі, те певне, бо
для оцінки їх недостає тла історично-
го. „Згода“, „згода“ — але як то єю згоду
тоді кождий з покликаних і непокликаних
розумів? Що-йно тоді можнаб сказати,
чи дорога, на яку ступив С., була добра й
відповідна, о скілько — так, а о скіль-
ко — ні.

Невідповідне переведжене „згода“ є ду-

В. Адамский Дивани. — Портієри. — Фіранки. — Стори. — Волпе femm. — Матерії мебльові.

Львів, Тотель Жоржа

Ціни знижені.

державного скарбу, за зречене ся краєвих доходів до особисто-доходового податку, мимо що могли ми перенести до доходів 1912 року два мільони краєвої надвишки з року 1910, було неможливо рішуче покрити нормальні видатки краєвого бюджету, в межах біжучих доходів і додатків ухвалених на рік 1911 і виділ краєвий мусів прийти в внеском підвищення додатків о 11 сотиків. Високий сойм сего внеску виділу краєвого торік не узяв, а зате уповажив краєвий виділ до затагнення біжучої позички в квоті 2,860,000 корон на покриття недобору.

Ухвала ся Високого сойму була висказом надії, що з 1. вересня 1911 року увійде в жите закон про підвищення податку від горівки і що в такім разі не буде затагнена біжуча позичка. Одначе ті предвиджування не здійснили ся, а кр. виділ є приневолений затагнути позичку під неконче вигідними умовами, а крім сего мусить тую позичку в недалекім часі сплатити, не маючи на те покриття не лише в теперішнім, але, як думаю, і в будучих бюджетах.

Не пересуджуючи в вісім ухвал Високого сойму, до котрих краєвий виділ беззглядно має примінати ся, гадю кр. виділ, що покриває недоборів біжучими позичками є лише тоді вказане, коли можна з цілою рішучістю ожити, що нормальні доходи в найближшій часі покривають ті хвилеві позички. А о скільки би біжучі позички мали бути лише збірником, в котрім збирав би ся материял для панийшої більшої емісійної позички, як се впрочім дїє ся і в інших репрезентативних тілах, мусить кр. виділ уважати ся до того, за противну здоровій фінансовій господарці краю, бо є нічим иншим, як лише покриттям нормальних бюджетових недоборів емісійними позичками.

В бюджеті на рік 1912 мусів краєвий виділ числити ся з пануючою дорожньою передріснї мешканевою; краєвий виділ обняв своїми скромними внесками усіх урядників своїх у Львові і Кракові, а зробив се тим радійше і без довгого надумування, не лише для того, що наші урядники зовсім на се заслугоють, але і для того, що бажання урядників в протиставленю до того, що деінде поза краєм а може й в краю дїє ся, представлено нам у формі відповідаючий достоїнству урядників самих і їх відношеню до зверхої влади. Маю надію, що Високий сойм схоче признати становище краєвого виділу в тій справі за слушне і ствердити се своїми ухвалами.

(По руски): На жаль краєвий виділ не міг же в тій хвилі обняти своїми внесками справу повної поправки долі учителів; предкладає одначе материял, котрий дасть Високому сойму можливість або полагодити ся справу вже сьогодні мериторично, або також дати краєвому виділу вказівку й директиву же шкільне, бо — милить і знеохочує! Одинокю основою згоди може бути лише спокійна, вповні своїм дивом думок, входжне в подробности, на основі яких загальних норм (числа населення, повношення обовязків і тягарів...), без всякого промовчування, натягання, квітництва... хоч би і в „найблагороднішій“ ділі.

А хібною С-ого було власне, помимо всеї его шарости, ніжності і благородності — накидуване згоди, накидуване Ляхам, накидуване Русинам, разом з такими дитинними статями, як — „Skon moskiewczyzm w Galicyi“ (1869!) ну і не дивниця, що так якось довго він „ковав“. „Соловья баснями не кормят, людей треба переконати, а по перед в его обезначити їм, сяк чи так, своїм бідну м жність переконати.

Се С. розумів по трохи, та не зовсім, инакше не був би містив без застороги й омовлення слів Б. Залаского — „o wie szpym z Lachami odtąd (dokąd?) mirze“. Колиб то того „мару“ кождий инакше — на тисячі способів — не розумів. Та ще „вічного“! Ліпше трохи хвилевого, та ясного й щирого — як ціла безконечність „вічних“ — неорозумінь та пустих, далеких, незбутних, безцільних „надій“.

С. мав, будь що будь, досить много можних і щирих протекторів, стояв в круговороті тодішньої злоби дня, серед тодішніх політичних відносин — був їх сумною жертвою — тож требаб ті відносини можливо докладно вияснити.

В. Коцюмовий.

в якім напрямі і в яких межах має внести предложити. Які небудь були би ухвали Високого сойму в тій важній справі, думаю, що мусять они опирати ся на рівночасним обдуманню способів покриття сего нового видатку, котрий яко сталий і зростаючий з кождим роком, в жаднім разі не повинен покривати ся позичкою.

(По польски): Коли закон про підвищений податок від горівки ухвалить ся сего року, то на мою гадку часть збільшеного звідси доходу краю можна ужити на поліпшене долі учителів. Не можу тут же лишити на собі увагу, що крім фінансової сторони справа поправки естования народних учителів також з інших зглядів є трудна і мусить бути поладана з великою оглядністю, так, аби не викликала почуття несправедливости у жадної з категорій учителів; бо се почуте втворює нерівність квасу й жалю, чим несповнене надії що до висоти поліпшеня плати.

В справах шкільництва предкладає кр. виділ внесок на утворенє другого вже 10-мільонного фонду на будову шкіл. Значний сей а новий тягар є конечний не лише для того, що без відповідей, хоч би скромних будинків школа не може розвивати ся і мати відповідний вплив, але й для того, що Високий сойм, ухвалюючи закон, що краєвий фонд поносить надвишку коштів будови шкіл понад 120 проц. оплачування конкурентційним способом, прийняв зобовязанє, яке мусить додержати.

Коли фінансові відносини краю є трудні і тяжкі, коли вкладають на нас обовязок відмовляння собі неодоного, що відповідало би нашим потребам і нашим намірам, то однак дося, підчеркую з притиском те слово, опирає ся наш бюджет на здорових підставах, а від довгого ряду літ рахунків замкнення вказують менші або більші надвишки; ми вміли встергати ся від недоборів, котрі випливали би з нашої господарки.

Згадую про те в тій хвилі не тому, аби в тій справі вказати на яку небудь заслугу кр. виділу, але виключно тому, аби Високий сойм захохотав до витривання на дорозі, яка зробила можливими теперішній стан.

Мимо сумного стану краєвих фінансів треба з задоволенням ствердити якийсь поступ в економічній розвизку краю, котрий небажком скріпав на ново щасливо почата будова каналів.

Цілий край з задоволенням витає сю важну хвилю в історії нашого економічного розвитку з одної сторони як побуду здорові політики нашої репрезентативної у Відні від довгого ряду літ, з другої сторони як виборене широкою платформою, яка повинна дати нам самим можливість дальшого енергичного розвитку краю в напрямі як промисловім так і рільничім. Уже днесь сльдилий зріст і розвиток промислу в краю; щаслива рільнича конюнктура дає можливість інтензивнішого господарства і піднесення рільної продукції, щасливі умовини роблять можливим повставање чим раз численніших молочарських сінокоп, розвиваючи ся з кождим роком годівля худоби, акція краю і правительства в напрямі поправки пасовищ, дають надію на чимраз ліпшу економічну будучину.

Тисяч кількасот Райфайзенівських кас зааснованих і ведених під патронатом краю має сьогодні більш як 50 мільонів вкладок ощадливості, а каси ті мають днесь більше як 10 мільонів, зложених в центральній касі, котрих уже самі для своїх членів не потребують.

Нехай ті відрадні факти побіч тих сумних будуть доказом, що дорога, котрою в богато напрямках поступавмо, є влучна, нехай заохотять до злучення всіх сил до дальшої чимраз інтензивнішої праці.

А тепер звернім ся думкою до особи Найяснішого Пана і вискажм радість, що Его Господь мимо віку і численних трудів удержує в здоровлю і в повних силах. Привязане до особи Монарха і династії вістоєне скелею, на якій опирають ся наші політичні відносини. Чим тяжша судба нашого народа в інших державах, чим болізнитше гроють нам там нові удари, тим сильніше є почуте нашої відданости для Монарха, котрий признає наші історичні права і протягом свого правління давав нам завжди докази своєї ласки й опіки.

Висказуючи ті почування піднесім оклик: Наймилостивіший Цісар і Король Наш Франц Йосиф I. нехай живе!

По промові краєвого маршалка зазвраз голос

намісник др. М. Бобжинський.

Він зазначив, що 1911 р. був один з найтяжших для політичної адміністрації в нашім краю; крім великого зросту звичайних агенд і переведення загальних виборів до парламенту, станули перед краєвою адміністрацією великі задачі, які вимагали надзвичайного напруження сил і великої бачности.

На конєць 1910 і початок 1911 р. припадо роздаване шинкарських концесій і перепис населення. Що до концесій може бесідник ствердити, що мимо всяких трудностей перестерігав з незломною послідовністю основ обговорених на останній соймовій сесії. Хотів очевидно не можна було вдоволити всіх компетентів, то однак ся акція не стрнула ся з загальною критикою, що було би без сумніву настигло, наколиб можна єї посудити о самоволю або протекцію. Протестували проти неї сі, що в ніякий спосіб не хотили погодити ся з конечним обмеженням числа шинків.

При першім розділі надали староства 9,687 концесій; в дорозі відкликів надало на місництво ще 915, а опісля при додатковім наданню концесій в тих громадах, в котрих спершу ніхто не подав ся, або в котрих не узяв жадного подання, надано ще около 800 концесій, все за згодою громади, переважно довготімним убогим шинкарям.

Справа однак в наслідок сего не є ще замкнена, але війшла в нову добу: борби з пуктним шинкарством. Се поборюване веде намісництво з великим трудом, щоби запобічи викривлюванню закону, розпущанню населення, а край охоронити від надмірних страт.

Перепи́сь населення викликала ту і там, а особливо в повітах з мішаним польско-руським населенням розярене, якому старало ся намісництво запобічи точним розслідом всіх жалоб; в сей спосіб дало ся запобічи нерозв'язній борбі. Труднішою до поконева була агітація соціалістичної партії, котра намагала ся окрузити жаргон опікою законів на основі уст. 19 основних законів.

Намісництво згідно з пізнішим рішенням державного трибуналу здержало ті наміри грозою кар, або фактичним їх наложенням, котрі то кари опісля зменшило або знесло, виходячи з сего заложення, що населенє улягло агітації.

Слизнавка вросла в минулім році майже до політичної справи. Власті поборовазі єї успішно в р. 1910 і до половини 1911 року. Тоді однак показало ся, що примінювані ригори не вистарчають, або також відбивають ся некорисно на годівлі худоби і безрог, а крім сего вихиснувало ся до піднесення загальної дорожні. Власті змінили тоді поступованє і рядом обіжників осунено строгі приписи, розуміє ся у вказаних границях такі, котрі могли ввести населенє в розпучливе полєженє. Нині число замкнених громад спало до 300 і спаде ще дальше. Не треба єї однак ніякою мірою спускати з ока.

З нещастєм слизнавки лучить ся нещастє посухи, для зменшення котрої підняло намісництво запомогову акцію.

Новий ловецький закон входить поступовно в жите, тому що потребує часу щоби его дух війшов в пересвідченє населення, ловців і урядників покликаних до его переведення.

На своїх сесиях в 1910. р. ухвалив краєвий сойм 28 законів, з котрих 22 одержали вже найвищу сенкцію, а два певно небажком єї одержать.

Чотири не могли же бути предложені тому, що вимагають доповнення материялу, на якім полягають. З поміж 23 соймових ухвал, до котрих потрібно інгеренції правительства, 17 вже полагоджено по думці сойму. З ухвал не узяв жадного, а що до 3 ведуть ся до доходження.

Намісність має честь зложити до маршалківської булавки проєкт нового водного закона краєвого, котрого ухваленє є тим наглішше, чим більші розміри прибирає регуляція рік, будова водних доріг і зуживанє води для цілий промислу.

На полі шкільництва краєва Рада шкільна може є приємністю зазначити факт, що поступаючи по волі високого сойму, переломила застій, який панував що до закладання нових промислових і торговельних шкіль.

Повстала нова школа будівельного ремесла в Ярославі, друга з початком марця с. р. буде отворена в Вучачі, третя деревно-

го промислу в Делятині. Переговори що до заснованя дальших, а іменно бляхарської в Рипшіві, салюсарства і кітлярства в Н. Санчів, млинарської в Перемишлї, є в повнім ході, а школи львівська і краківська будуть розширені новими відділами.

Торговельні двокласові школи повстають як школи краєві субвенціоновані правительством. Основано їх дві, в Тарнові і Бродах.

(По руски): Я бажав би горячо, щоби сойм полагодив в сій сесії звіт шкільної комісії в справі основаня нових середніх шкіл польських і руских, з узягдненням потреб обох народностей.

Ся сесія повинна стати памятною для народних шкіл 10-мільонний фонд на будову народних шкіл вже вичерпаний, нині Виділ краєв. мимо тяжкої фінансової ситуації приходить з проєктом ухвалення на сю ціль дальш. 10 мільонів, бо в противнім разі розвій шкіл був би здержаний.

(По польски): З неменше горячим зазивом звертаю ся до сойму в справі поправки долі народних учителів, котрі з поміж всіх прилюдних функционерів найгірше платні, і найбільше відчувають загальну дорожню.

Сойм, маючи під тим зглядом застережену ініціативу, може на основі обчислень кр. Ради шк. сформулювати в короткім часі постанову, котра — числячи ся зі сподіваним доходом при санації краєвих фінансів — відобе ся владчним відголосом серед 14-тисячної юрби народних учителів, котра поминає нечисленні розхвилювані одиниці, є в сїм краю живлом тяжкої праці і прилюдного сукою. Не хочу припускати, щоби народно-політичні спори в соймі могли перешкодити полагоді тих справ народної школи, котра повинна стати понад всякі спори.

Як дуже не лише як намісникови, але також як горожанини сего краю мусить мені залежати на покінченю тих націопально-політичних спорів, про се не потребує хіба згадувати.

Якже було би вказаним, щоби кождий з обох народів сего краю, всі свої сили посвятив і скушув над своїм внутрішнім культурним і економічним розвитком! Скількиж кождий з сих народів має ту до сеї праці, не перешкаджаючи і не шкодячи другому, поля і простору!

Якже також кождого, що глядить в будучину мусить боліти, що ті сили марнують ся надармо в народній борбі, яка розпущає его огортає, що до сеї борби часто уживає ся, надуживає і ажує ся безповоротно до ростаючу молодіж.

Modus vivendi між Поляками і Русинами в Галичині повинен бути рішуче обосторонного, добре зрозумілого інтересу, скажу навіть, самообережующого інстинкту.

А коли предсідник націонал-демократичного руского клубу в найважнішій справі, яка нас займає, звернув ся до правительства з бажанєм, щоби в сій справі підняло ся інтервенція, а пан президент міністрів, як се з природи річи слідувало, сю задачу мені поручив, я заявив і заявляю супроти високого сойму, як намісник, готовість віддати себе в цілим перенатєм сїй почесній задачі. Знаю, як трудне є се, знаю, що кладе на мене обовязок поставлення себе понад обі сторони, щоби прихилити їх до згоди і до себе зближити. Але услівем успіху сеї місії, услівем успішного переведення сего компромісу є найперше сотворенє компромісової аври і завішенє оружя. Другим услівєм є, щоби обі сторони приступили до розсвідженя kwestії що найменше в найважніших єї точках.

При такім розсвіді покаже ся безсумнівно, що в першій ряді точок панує лише неорозумінь, яке обосторонним виясненєм може бути усунене. В інших точках покаже ся згода що до ціли, але велика трудність найденя способу, як єї досягнути. Обі сторони мусять єї шукати. Остають вікни точки дійсно спірні, однак найважнішою є річю, щоби їх точно означити і обмежити. Ту є поле до взаїмних уступок і до сфіналізованя справи. Так я собі представляю практично переговори, їх перебіг і, дай Господи, щасливий вислід.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатаників з кругів своїх знайомих.

Політичний огляд

Заграниця.

На балканському вулкані. „Reichspost“ приносить дуже важку вістку з Подгоріца: імені до австро-угорського генерального консуляту в Скутарі (Альбанія) зголосились перед кількома днями вожді альбанських Малисори і зложили отсю заяву:

„Турецьке правительство не додержало і не додержує обітниць, пороблених Альбанцям перед роком. Протипно, замість шанувати їх права, збирає оно військо і уоружує різні важні стратегічні точки, бо хоче розоружити Альбанців і згнобити. Тому то Альбанці, а передовсім Малисори будуть приволочені вхопити за оруже. Малисори знають, що Австро-Угорщина в минулому році дуже нерадо гляділа на приєзз Альбанців з Чорногорією, та Альбанці пригадують, що вже минулого року даремне звернулися до Австро-Угорщини з просьбою о ошку. Тепер ще раз промуть генеральний консулят, щоби доніс до Відня, що є она приязно настроєна до Австро-Угорщини і вицікують, що Австро-Угорщина заопікуєся ними су проти Туреччини.

Просять також і відповідь, чи можуть числитися на поміч Австро-Угорщини, бо не хотять перед одержанем сеї відповіди звертати ся о поміч деінде, хоч і м сью поміч приобітцано з кількох сторін і то не лише зі сторони Чорногорі, але і зі сторони великодержав, що займають ся судбою Малисори і Альбанців. Аж до одержання відповіди від Австро-Угорщини повоздержують ся Малисори з якими небудь змаганнями до упрощення помочи звідки инде“.

„Reichspost“ доносить, що в Скутарі прийшло до борби між збунтованими резервістами, що одержали право повороту до дому, жандармами. Часть резервістів вбито, часть взято в полон і осаджено в кріпости, де кажуть їм оновити тяжкі праці.

Перед поділом Китаю. Урядові круги в Пекіні боять ся, що по оволаді Монголії Росія також Япанія забере собі часть Китаю. Китайське правительство є пересвідчене, що від сим зглядом між російським і япанським правительством прийшло вже до постійного договору. Здає ся, що ціла полуднева і середня Манджурія понаде ся в руки Япанців. Росія покликуює ся при оволаді Монголії на факт, що монгольські князі самі бажали собі опіки Росії по прогнанню китайських офіцерів і урядників. У східнім Туркестані вибухли неспокій так, що також — як здає ся — східний Туркестан буде забраний Росією.

В Шангаю і в полудневім Китаю вібрали ся китайські купці і ухвалили резолюцію з просьбою о вмішане Англії, бо в противнім случаю ціла китайська торгівля буде зруйнована.

Голоси япанської печати згідно стверджують, що поведене Росії в Монголії є протипне теорії про областну ненарушимість Китаю, особливо що до примержних провінцій. Дальше вказують сі голоси, що поведене Росії може довести до зміни політики великодержав і до подібних непорозумінь, які стали ся свого часу ізза Табета. Дневники додають, що з факту, що великодержави не підносять ніякого спротиву, не випливає, що похваляють російську політику, а хотіли би радше задержати собі свободну руку в будучині.

Кабінетове пересиле у Франції. Димісія міністра заграничних справ де Сельвеса довела до упадку цілого кабінету. Становище яке заняв Сельвес супроти президента кабінету Келього, відмовляючи потвердження его впевиювань, що правительство не скривло перед комісією ніякої подробиці переведених з Німеччини переговорів, кинуло тінь на правдомовність цілого кабінету. А з півслівко де Сельвеса виходить, що дійсно вели ся за відомостію міністрів довірчній неурядові переговори між представниками фінансового світа французького і німецького в справі французької колонії Конго.

Незначна, здає ся, дрібниця, без більшого практичного значіння, довела формально до вибуху пересиле. Причини его лежать ще далеко глубше: в недоволенню значної части парламенту в відступленні французької області в Африці, Німеччині, в відемнім вражіню, яке зробила заява де Сельвеса, що не знав про договір заключений Делькасем з Іспанією, а звідки в змаганнях хитрого Клемансо, щоби

через виискане нагоди довести до пересиле, а і впевиити собі поворот до влади.

Про склад будучого кабінету покищо всілякого говорить ся.

Ворохобня в Ірландії. В графстві Ульстер в Ірландії має приготовляти ся революція проти парламенту і правительства на випадок переведення для Ірландії гомеруля. Лондонські кореспонденти, вислані до Бельфаста, доносять, що до борби з правительством готовить ся 250.000 людей, зорганізованих буншими офіцерами. Капітан Крік, вождь сеї охотничої армії, заявив, що в дни ухвалення гомеруля графство Ульстер відорве ся від Ірландії і утворить окреме правительство в Бельфасті.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Налесидар.** В суботу: руско-кат.: Мелані преп.; римо-кат.: Іларія. — В неділю: руско-кат.: Василія В.; римо-кат.: Фелікса в Нолі.

— **Суб енциї для бурс.** З суми 28.000 К, яку ухвалив сейм на запомоги для польських і руских бурс, признав виділ кравий рускам бурсам отсі одноразові запомоги: Бурсі Тов. Педагогічного в Бережанах 200 К, Тов. педаг. в Бучачі 150 К, Тов. педаг. в Чорткові і Тов. „Просьвіти“ в Дрогобичі по 100 К, ім. св. Ів. Хрестителя в Дрогобичі 150 К, Тов. „Просьвіти“ в Городку Яг. 50 К, ім. св. Онуфрія в Ярославі 200 К, Народного Дому“ в Калущі 50 К, Тов. „Просьвіта“ в Камінці струм. 100 К, женьскій бурсі в Коломиї 400 К, Тов. педаг. у Львові разом з філією 1.600 К, Тов. педаг. в Перемишлі 150 К, ім. св. Николая в Перемишлі 400 К, „Нар. Дому“ в Раві рускій 100 К, Тов. педаг. в Рогатині 100 К, ім. св. Володимира в Самборі 150 К, Тов. „Шкільна Поміч“ в Снятині 100 К, Тов. „Шкільна Поміч“ в Сокалі 250 К, Тов. педаг. в Станіславові 200 К, селянскій бурсі в Станіславові 400 К, „Руских жінок“ в Станіславові 200 К, рускій бурсі в Стрию 150 К, Тов. „Просьвіта“ в Тернополі 500 К, в Тереволі 150 К, Тов. пед. в Заліщиках 300 К, Тов. „Просьвіти“ в Золочеві 200 К, Тов. пед. в Жовкві 100 К, а бурсі оо. Воскресенців у Львові, котра удержує польську і руску молодіж, 8.000 К.

— **Многонадінний мундант.** Перед тутешнім трибуналом станули оноді два брати Добромил і Тадей Гучковський, обжаловані о цілий ряд обманств докованих на шкоду адвоката Ст. Бєльського. Д. Гучковський, прийнятий д-ром Бєльським до канцелярії в ролі мунданта, здобув собі совісною і пильною початковою працею необмежене довіре свого шефа, котрий повірив ему ведене впливів та полагджуване екзекуції. В сім останнім, обсягу діланія показав ся Д. Гучковський справдішнім майстром. Переводив екзекуції, ховав гроші до кишені, а дотичні справи кидав в бюрі до коша, або зручно затушовував. Сі чинности полагджував він при помочи свого брата Тадея, котрого заосмотрював в повновласть під іменем Т. Гурніцького, кондипієнта д-ра Бєльського і висилав на провінцію. Крім сего сповнів Д. Гучковський ще много янших обманств і спроневерень. Він, маючи місячної плати 100 К, жив більше ніж виставно: мешканє его складало ся з 6 комнат, держав коні ітд. В адвокатських і судових кругах ухажив він все за д-ра прав і кондипієнта. — Наслідком неядлення кількох свідків, розправу відложено. Д. Гучковського задержано в слідчій арешті.

— **До утечі Січинського.** Америк. часописи приносять такі подробиці про Січинського: „Канадський Фармер“ (ч. 51.) пише: „Про утечу Мирослава Січинського можна сказати тепер депо певнішого. Він находить ся тепер в безпечній місці і по тяжким омученню тюрмою почав відпочивати і приходить до сил та мріти про пляни будучого вільного життя далекого від рідної країни.“ — В 37. числі „Робочого Народу“ в статі п. н. „Визвол Січинського“ читаємо, що сестра Січинського Івділа по Канаді збирати гроші на звільнення брата з стянїславської тюрми. Однак се твердження „Робочого Народу“ заперечує „Канадський Русин“ в 4. числі: „Комітет ім. Мирослава Січинського у Канаді, збирає зво-

на датки, які мають служити до переховування Січинського у безпечнім від погоні австрайських властей, місці. Сей самий комітет збирив недавно тому датки на увільнене Січинського.“ — Саме тепер появил ся у Вінніпегу (в Канаді) брошура п. п. „Січинський на волі!“, де розказано точніше про втечу Січинського з тюрми. Та не знати, чи вістки американських часописий основані на правді, чи є они типовими „американськими качками“.

— **Арештованє ватаги вломників.** Від довшого часу вепокоили столицю краю вломи до огнетревалих кас, яких доконувала якась ватага злочинців ва взір „короля вломників“ Басінського. Перший, гостинний виступ давола ся ватага ще з весною 1911. р. в „Народній Торговлі“, де хотіла розбити вертаймівську касу. Веї заходи однак були безуспішні, бо вломники не мали ще нейпотрібніших до сего приладів. Поліція, що веде спеціальний спис вломників, пізнала по слідах влому, що має до діла з вломниками „ліпшої“ сорти, а навіть догадувала ся, хто був справним влому, не могла однак вікого арештувати вадля недостатчі певних доказів. Таких сирав не спускає поліція ніколи з ока. Перед кількома днями дізнала ся поліція, що в сьосарскій робітні при ул. Замарстинівській замовив якийсь пан сталевий прилад, що — як казав — має служити до обезпечення замкнених дверей. Поліція впевила ся, що сей дивний сталевий прилад має служити без сумніву до влому і проте заопікувала ся дуже пильно згаданого сьосарського робітнею, окружаючи єї все поліційними агентами, котрі мали заняти ся паном що мав зголосити ся по відбір сталевого приладу. І дійсно в п'ятиццю пізнім вечером побачили украті поліційні агенти, як до робітні вбіг, оглядаючи ся, якийсь мужчина, а по хвилі виїшов з якимсь предметом в руці. Тепер поліційні агенти арештували его на місці і показало ся що має ся до діла з нотованим вломником К. Лялюхом. Притиснений до стіни Лялюх виявив всю правду. До ватаги вломників належали крім него: Каз. Кузьмінський, Гр. Маруняк, М. Совінський і І. Іванюк. Веї они були справниками невадлого влому до „Нар. Торговлі“. Лялюха, Маруняка і Іванюка відставлено до суду при ул. Баторого. Два головні вломники Кузьмінський і Совінський відсиджують якісь инші кари в в'язниці в Кракові і Самборі. На якийсь час отже буде Львів вільний від вломів до кас.

— **Ревізія київської охрани.** По убитю Столипіна перевіс сенатор Трасевич ревізію київської охрани, причім стверджено, що шеф охрани, підполковник Кулябко в часі усування з Київ а арештованя всіляких підозрілих осіб перед приїздом царя, одержував від них по 50 рубл. а відтак позволяв їм лишити ся в Київ. З 300.000 рублів, призначених на охорону особи царя підчас київських торжеств змогла охрана виправдати ся з ужитя ледва 28.000 рублів. В тій квоті знаходить ся позавиця 2.400 руб. на виповичене фразів для 60 поліційних агентів на галеве представлення в театрі. В списі тих агентів находить ся також імя виновника замаху на Столипіна, Багрова. Тимчасом протокол страчення Багрова стверджує, що его повішено у власнім его фраку.

— **Ворохобня вояків.** З Англії звідчають, що в таборі в Longmoore, недалеко Петерсфільд, в графстві Southampton вибухла в сільвестровий вечір ворохобня вояків. Доносять, що кількох шкоцких вояків, обурених за се, що не увільнено їх на цілий поворічний день від служби, вібрали ся по погашенню свїтла перед бараками і почали бомбардувати камінем мешканя офіцерів. Офіцери і підфіцери по виходили сейчас в нічнім одязі з бараків, а вояки утворили оборонний чворобік. Сержанти намагали ся вдерти до его середини, причім одного з них застрілено, инших покалічено багнетами. На конаць один з офіцерів биззав найвідважнішого вояка до двобою, з якого офіцер виїшов побідником. Після сего вояки вернули до своїх бараків. В сій справі доносить бюро Вольфа з Longmoore, що між вояками зі шкоцкого полка а полком піхоти Yorkshire повстала на тлі суперечки за копанний мяч бійка, котра тривала 20 минут. Вибито 170 пубб, вояки поломали ліжка і били ся їх куснями. Командант табору заявляє, що лише дві особи є лекше покалічені, і що взагалі не стріланц, та що була се звичайна бійка а не ворохобня.

— **Вистава проєктів одностроїв для учеників середніх шкіль.** З кінцем минулого року ухвалило товариство учителів висших шкіль на зїзді своїх членів більшістю голосів задержати однострої, а одноголосно ухвалило їх реформу під оглядом гігієнічним і естетичним. Наслідком сеї ухвали установав головний заряд сего товариства окрему для сеї цілі комісію, а на основі єї ухвал виконав проф. і артист маляр Витвицкий нарис нових одностроїв, котрі товариство учителів висших шкіль до опівки ширшого загалу предкладає. Начерк сих нових одностроїв можна оглядати в книгарні Альтенберга.

— **Ви із яєць з Росії** став ся в розмірно недовгим часі дуже поважною позицією в суспільнім господарстві сего краю. Вивіз сеї виносьє нині 5 проц. загального вивозу російського а около 40 проц. всеї скількості вивожених середників поживи. В 1900 р. вивезено з Росії 1.777 мільонів штук яєць вартости 31.331 мільонів руб. В 1910 р. вивезено 2.998 міль. штук за 63.689 міль. руб. Головніми відбярателями є Німеччина, Англія і Австрія, а на вивіз складають ся головню округи з над Волги, Україна і польське Королівство. Є се край, в котрих годівля дробу з огляду на підсоне має велику будучність. Яйці продукувані в сих місцевинах лише наслідком невмілього обходження з ними одержують найнижчі ціни в порівнанню з французькими і дунськими. Мимо сего ціни постійно підносять ся, бо коли на пр. в 1885 р. плачено за 1000 штук 15 руб. 60 коп., то в 1890 р. 16 руб. 40 коп., а в 1909 р. 21 руб. 86 коп.

— **Чого желати новочасній женщині?** На таку тему розписав париский „Gaulois“ анкету і в новорічнім числі оголосив отсі одержані відповіди.

Jaques Normand бажає, щоби нинішня женщина була подібна до вчерашної женщини, бо до вчерашного часу належать наші матери.

Навідворот Павло Margueritte бажає нинішній женщині, щоби стала застрішню, свідомою себе, вільною, образованою, але притім щоби задержала границю давніших женщин.

Каміль Флямарион (астроном) бажає, щоби нинішня женщина остала такою, як є: красною, чаруючою, милою, але заразом, щоби трохи більше займала ся поступом знаня і науки і уміла відіржнати Венус і Сирія від зьвізди полярної.

Генрик Регнієр бажає женщині, щоби не була ні послом, ні адвокатом, ні шофером, лише остала тим, до чого она сотворена: еством одушевляющим і повним чувств, великого серця, пересічної інтелігенції і середної сили.

Альфред Мезієр бажає, щоби женщина була гарною, інтелігентною і доброю.

Рене бажає женщинам, щоби любили і були люблені.

— **Також „воля народу“.** З Берліна доносять про слідуючий веселий випадок. В одній місцевині в Вестфалії відбув ся вибір начальника громади. В дни виборів прибув до урни лише один виборець, назвиском Альфред Маєр. На запит виборчого комісара, кого вибрав відповіс: „Голосую на капіталісту Альфреда Маєра“. По довершенім першім акті виборчім, відзивав ся виборчий комісар: „Тому, що всі віддані голоси, то значить ваш голос впа на капіталісту Альфреда Маєра, питаю ся, чи приймаєте вибір? — „Заявляю — звучала відповідь — що вибору не приймаю“. Приступлено до другого вибору і знова був відданий лише один голос на капіталісту Альфреда Маєра, який знова вибору не хотів прийняти і аж по третім виборчім акті заявив поважно: „Тому, що пересьвізачую ся, що воля народу бажає мене мати вїтом, тепер вибір приймаю“. Si non e vero e ben trovato.

Оповідки.

— **Приготовляючий курс до гімназії в Коломиї.** Що року перепадає при вступнім іспиті до гімназії не мале число наших учеників, головню селянських та міщанських синів, вадля недостатчі відповідного підготованя. Через се неоден батько знеохочений лихим вислідом, перестає посилати сина до школи, бо инших шкіль у нас нема. Щоби сему лихови зарадити, отворить виділ „Філії Руского Товариства педагогічного в Коломиї з днем 1. лютого 1912. курс, przygotowujący учеників до вступного іспиту до гімназії, наколи зголосить ся достаточне число учеників. Тому звертає ся виділ з зазивом до всіх П. Т. Родичів та опікунів, заміряючи посилати своїх

снів чи вихованків в слідуєчій шкільній році до гімназії, щоб користуючись з нагоди, дати своїм синам відповідне підготоване, ви-магане при вступнім іспиті до I. класу гімназ., вписали їх на сей приготавляючий курс, пе-дений учителями гімназії. На курс будуть прийняті ученики, котрі в сім році скінчили 10. або найбільше 13. рік життя та скінчили третю або четверту класу народної школи. Оплата виносить 25 К місячно, а для учени-ків, що дістануть удержане з дому 10 К, за саму науку 5 К місячно. Зголошення, до ко-трих треба долучити метрику уродження і свідомство шкільне з послідного півроку, на-лежить слати найдалше до 26. січня 1912. на адресу: Никифор Даниш, ц. к. проф. гімн. в Коломні. — За виділ: Н. Даниш голова, М. Лаєві за секретаря.

Олександр Барвінський.

Додаток до „Споминів з мого життя“.

Листи П. Куліша, писані до мене.

IV.

14 Червця (6 Липця) 1869 Відень.

Вибачайте шановний Пане, що пишу до Вас тільки два слова, бо ніколи...

За Ваше любе обличчя велика моя Вам дяка.

Артемівський Гулак родився, коли не-поміляюць, 1802, а Максимович знаю певно, що 1804 року.

Філософією Москалі багатько поспували папіру, та оригінального дуже, дуже мало! Ось Правду писав один Українець екс-рочення праці одного безстороннього Москаля, що завдав їм великої брехи у тому, що вони собі поприсвоювали величючись ніби своїм епосом (Вістник Європи 1868 года, Рус-скія былинны, Стасова).

Дуже мене запоможете широкіого спіб-вісткою про Галичину.

П. Куліш.

18/30 червця 1869. Відень.

VII.

Шановний Пане!

Не зразу я постеріг, чого Вам треба, а чого не треба, в нарисі словесности, та й по-чав бун черкати його по Вашим значкам, ко-ли дивлюсь, аж воно не до ладу! Вертаю В м покалічений примірик. Так буде гаразд, як Ви його позначили.

Діалось воно давно, то я й не пам'ятаю, до чого я довів оповідання про нашу сло-весність. Мні й самому треба б кинути оком на те, що писалось крадькома по той бік гра-ниці. Оце я напишу до редакції П р а в д и, щоб прислала міні, що в неї знайдецца.

Співістки Ваші про гімназійну пед-гогію і про інші такі речі дуже міні потрі-бні. Я тепер тільки штудірую Галичину, яка вона є, зі всіх боків, а більш мало що роблю. Ми треба добре вз'яги край і людей, щоб не помилитись у своїй роботі. Яка ж моя бу-де робота, я ще й сам гаразд не знаю, бо шкода загадувати собі що небудь статіше, поки Галичина буде міні terra incognita. Оце ж я й підходжу до неї то звідси, то звідтіля, довідуючись правди, хоч би й найгіршої. Сво-го часу поїду сам по деяких місцях. Тепер ще не пора. Тепер у мене щодня в руках Ви-бля, та екзегетика, та єврейська мова.

Годилось, би Вам, Добродію, порозуміти-ся з іншими гімназіями, щоб й вони такі-ступінь зробили до виходу з давнєзної схоля-стики, як Ви в Бережанах.

Правду про Галицьку словесність не пора-ще казати. Нехай спершу в нас будуть готов-наукові книжки пре ввесь гімназійний курс, та нехай напечатавцца вся Библия. Тоді я буду вільний, и сам візьмусь до видавання якого небудь періодичного письма. От у то-му ж то письмі зачнецца критика перш укра-їнської, а потім галицької словесности. Вели-кої ваги буде тоді правило, що й за наймен-шу помилничу працю Галичан редакція пла-титиме готовим грошєм. Тепер пишуть gratis, то й не можна вимагати, щоб писали доброю мо-вою жорстока ж критика одбила би останню охо-ту. А що Правда платила де-якому, то се була

дурниця, марна втрата. Хто цілував? Де взо-ри писання? Саме періодичне Письмо му-силь бути взором помішникам. Тоді радиус його осягне цілу школу літературну. До сего треба и більш досвіду, и більш регулярности, ніж вони мали и мають. Нехай буде та слава, що ось Русини видають Правду! а добра з неї стількі, як з козла молока.

Генеральний агент Лондєського Библи-ного товариства прибуде до Львова на початку латинського липця. Тоді зачнуцца з ним тран-закції. То мусить багатько влистити часу, по-ки експерти Товариства роздивляцца в пере-кладі. А де вони? хто вони? якою мірою мі-рати муть? Коли се діло на лад не піде, то зачнемо самі печатати далі и далі, до кінца.

С Перемишлем, через Гладилевича, по-чали вже ми переговорюватись про печатню. Там шриффт кращий ніж у ві Львові, а може й дешевший. Оце ж там и зачнемо печатати де що, проби ради.

Щиро прихильний до Вас

П. Куліш.

VIII.

27 червця (9 липця) 1869. Відень.

Шановний Добродію!

Балиної я не читав и не одмічував. До-волі буде тих пісень и дум, про які я споми-нав листовно.

Добре й зробив Григ. Воробкевич, що зусилює перекладати Хмельницького: готу-єцца перероблене видання сієї книжки.

Що є найкращого у Вашій Галицькій по-езії, то се Морозенкове та Шрамове. Дуже Ви мене потішили сповістю про сего авто-ра, що він у Вас такий счтиваний! Без науки нічого доброго в літературі не з'явилось би до віку.

Перепечатка наша буде вельми широка. Не турбуйтеся из друкарнями. Діло йде на-лад из Перемишлем. Там зачнемо печатати та ще не все готове в печатника.

Нехай сам Подол. напише про посилку, бо він посилає.

Вибачайте, що дуже ніколи писати шир-шенько.

Прихильний до Вас

П. Куліш.

Телеграми

з дня 12. січня.

Париж. (ТКБ). Сенат вибрав президентом 196 головами проти 112 ва ново Дигоста. (Дигост був вже президентом сенату в році 1906. — Ред.).

Берлін. З Гаги доносять: Перед тутеш-ним королівським замком, теперішнюю резид-енцією голяндської королівської родини, аре-штовано бувшого топника маринарки, котрий хотів виконати замах на голяндську королів-ську родину.

Брунселл. (ТКБ). З приводу страйкуючих вугляних робітників на області Монс буде-установлена мирового комісія. В многих фа-бриках нема вже зовсім вугля. Тепер страй-кує 30.000 гі.ників.

Нов-й Йорк. (ТКБ). В пивницях згорів-шого будинка асекураційного тов-а „Equitable“ находится ся папери вартости мільярда доля-рів. Доступ до пивниць буде можливий аж в слідуєчій тижни.

Мадрид. (ТКБ). Дневники звіщують, що вайєсний трибунал засудив на кару смерти 7 моряків, обжалованих о викликане револю-ційних заворшень в Cullera. Републіканська і ліберальна преса домагає ся помилування за-суджених.

Вже вийшла брошура п. з.

В обсроні правди і чести,

відповіді радн. Дюра Ол. Барвін-ського, д-ра К. Студинського і д-ра Ос. Маковєя на напасти „Діла“. Стор. 99. 16-ки. Ціна 50 сот. Набути можна в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок число 10.

Конкурс. В Рускім Інституті для дівчат в Перемишлі є вільна посада учительки музики на фортеп'ян. Першеньство будуть мати ті, що викажуть ся свідомством покінченої школи музичної. Подане одвітно удокументовані належить слати за раз до заряду Руского Інститута для дівчат в Пере-мишлі. Виділ.

Асекуруйте своє майхо від огню

В „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоб на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

дий Русин повинен асекуровати ся тіль-в рускім товаристві взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечєня селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чи-стий зиск своїм членам; на рік 1911 ви-носить зярот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шко-ди по огни скоро і ретельно, а до комісії заиршує все двох господарів на оціни-телів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052,250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, рентя).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готьку, цінні папери і неклї за дешевою опла-тою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім д-мі ул. Руска ч. 20.

Позір! Читайте! Позір!

В вересни сего року повстала

Перша механічна тнальня у Львові, ул. Замарстинівска ч. 29.

Приймає кожного дня крім неділі і руских сьвят придиво і клоче, та вироб-ляє скоро, точно і по дешевих цінах гар-не, густе полотно, настільники, ручники і мховину після желань Ви. Заволяю чих. Цінники з описом ткацких машин та прїки полотен ви-плає ся на жаданє. Совісних агентів приймає від користними вся вмяи.

Перша механічна тнальня у Львові, ул. За-марстинівска ч. 29. Стация: Львів-Підзамче.

Розклад їзди залізниці у Львові.

Відїзд з Головного двірця до:

Прийїзд на Головний дворець з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі		рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
3:40	8:22*	2:45*	7:00*	11:10	Кр кова	5:50	9:00*	1:30*	5:48	9:50
—	8:45	6:05	7:20	12:35*	К акова	7:30	10:15	1:50*	8:25*	2:22*
—	—	5:46	—	—	Мшаки	—	—	—	7:15	—
—	—	3:50	—	—	Раше а	—	—	1:10	5:40	—
6:15	10:40	2:18*	8:46	11:13	Підзамчеськ	7:20	11:55	2:10*	—	10:30
—	—	2:35	8:38*	—	Красного	—	8:48*	—	10:10	—
6:00	9:15*	2:20*	—	10:48	Чор. івців	8:05	—	2:05*	—	9:34
—	9:37	—	—	2:50*	Чернівців	—	—	5:52	6:26*	12:05
—	—	3:05	—	—	Станіславога	—	10:25	—	—	—
6:00	—	—	6:29	—	Кол м І	5:45	—	—	—	—
7:30	—	1:45	6:50	11:25	Смо. я	7:28	11:40	3:45	—	11:00
6:35	9:05	3:40	—	10:40	Лавочного	7:28	11:40	4:25	—	11:00
6:35	—	2:28	7:49	11:35*	Самбора	8:00	9:58	1:40	9:00	—
6:06	7:22	—	—	11:35*	Рави р. Брухович	7:33	—	1:26	8:00	—
8:20	—	—	—	6:00	Брухович	—	—	—	—	—
8:18	—	—	6:16	—	Яворова, Янова	8:15	—	4:30	—	—
5:58	—	—	6:16	—	Підгайців	—	11:15	—	10:20	—
6:50	—	—	—	—	Винників	—	11:15	—	10:20	12:16*
—	—	2:50	—	—	Стоянова	—	10:04	—	6:30	—

Відїзд з Підзамча до:

Прийїзд на Підзамче з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі		рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
6:30	11:01	2:33	9:09	11:33	Красного	7:01	11:3	1:55*	—	10:13
—	—	2:52	8:51*	—	Підгайців	—	7:49*	—	5:16	—
6:12	—	—	6:30	—	Винників	—	10:54	—	8:52	—
6:12	—	1:30	6:30	10:40*	Стоянова	7:26	10:54	6:24	9:57	12:00*
8:12	—	—	5:38	—	—	9:42	—	6:11	9:47	—

Відїзд з Личакова до:

Прийїзд на Личаків з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі		рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
6:31	—	—	6:51	—	Підгайців	7:08	10:38	—	9:36	—
—	—	1:49	6:51	—	Винників	—	10:36	6:06	9:35	11:43

* послідний поїзд. поїзд поки що не їздить. Е лише в неділі, К в суботи і неділі.

Позір! Важке для П. М. Учителів.

Основи перспективи з 95 рисунками до-лученими до тексту, апробовані буквинською п. к. Радою шкільн. краєвою. Уложив Мих. Коць. Ціна брошур. 2 К 10 с, опр. 2 К 40 с.

Тогож автора появилася шойно з друку брошура п. з. „Новий напрям в науці рисунків“. Важні замітки про методу рисунків в школах і продає ся по ціні 30 с. — Обі книжки мож-дістати в Канцелярії Р. Т. П. Львів, Мохна-цького 12; в книгарні ім. Шевченка Ринок ч. 10 а також у автора ул. Солодова ч. 1.

ц. к. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ

П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНІ

МОДНІ ТОВАРИ ЛЬВІВ ул. Академічна ч. 10.

З публичної ліцитації, походять нові меблі продають ся по слідуєчій цінах: Сепесийний креденс К 45, отомана К 16, шафи К 30, сналь-ня К 190, ідальня К 140, столи К 9, уладже-ня каналерської кімнати К 120, плюшени саль-они К 90 магонізовани сальони К 180. Крім сего чимало образів, крісел, столів, шаф, кре-дєнєй, канап, столів, ванавє і фіраном. — ДОРОТЕУМ ул. Ліндога ч 7 (бічна Коєрника).

Що озумінє з провнцїєю листовне. УВАГА! Наше підприємство купує і по-середничить в продажі меблів з приватних домів, з конкурсних і спадкових мас — при-ймає уся обстанову до переховання.

Перша найбільша 25 покоїв багато заосмотрена

ПИСАННЯ на МАШИНАХ

Першорядна ШКОЛА на МАШИНАХ Жорберт Ерліх Львів, площа Смольки 4. Склад машин до писання і американських уладжень бюрових.

АЛЕКСАНДЕР МАЛІМОН у Львові ул. Валова ч. 9 поручає машини першо-рядних фабрик до шитя, гафту, трикотових виробів і панчошницьких

Повнимаю машини до направи й за-міни. Наука шитя, гафту та панчошниц-тва безплатно.

304 Цінники на жаданє даром і безплатно.

РЕВУН

сатира Осипа Маковєя з образами Струханьчука

коштує в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з поштовою пере-силкою 1 К 20 с).